

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

20 februarie 2020
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău (*sediul centru*)

Instanța compusă din:

președintele ședinței, judecătorul
grefier
interpret

Brăgaru Alina
Ursu Maria
Filimon Liliana

cu participarea reclamantului, reprezentantului reclamantului, avocatul Gamurari Victoria împuternicită în baza mandatului seria MA1503707 din 05.02.2020, reprezentantul pârâtului, Gainaru Iulian împuternicit în baza procurii nr.59 din 25 iunie 2019,

a examinat în sediul instanței de judecată, ședința de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Obneavco Vladimir împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Avocatul Poporului cu privire la constatarea încălcării dreptului la libertate, repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată și,

a c o n s t a t a t:

I. Argumentele participanților la proces:

1. La data de 25 iulie 2019, Obneavco Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Avocatul Poporului cu privire la constatarea încălcării dreptului la libertate, repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamantul Obneavco Vladimir a indicat că, prin sentința Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 23.12.2015, Obneavco Vladimir Evgheni, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod Penal al Republicii Moldova, și a fost condamnat în baza acestei legi, stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 9 (nouă) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.
3. Indică că, măsura preventivă lui Obneavco Vladimir Evgheni, arestul, s-a menținut, fiindu-i calculat termenul de ispășire a pedepsei din data pronunțării sentinței - 23 decembrie 2015, cu includerea în acest termen a perioadei aflării lui Obneavco

Vladimir în arest preventiv, începând cu 30 ianuarie 2015, inclusiv până la data de 23 decembrie 2015.

4. Relatează că, prin aceeași sentință, s-a admis acțiunea civilă înaintată de ÎCS "Le Bridge Corporation Limited" SRL împotriva lui Obneavco Vladimir Evgheni cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 122 402,22 lei și s-a dispus încasarea de la Obneavco Vladimir Evgheni în beneficiul ÎCS "Le Bridge Corporation Limited" SRL suma de 122 402 lei 22 bani, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material.
5. Susține că, la data de 22.02.2016, Curtea de Apel Chișinău, examinând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Găulică Andrei în interesele inculpatului Obneavco Vladimir împotriva sentinței Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 23 decembrie 2015, în cauza penală privind condamnarea lui: Obneavco Vladimir Evgheni, a dispus respingerea ca nefondat a apelului declarat de avocatul Găulică Andrei în interesele inculpatului Obneavco Vladimir și menținerea fără modificări sentința Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 23 decembrie 2015.
6. Cu referire la detenția ilegală, menționează că la data de 16.04.2019, în cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a parvenit în procedură de examinare demersul directorului Penitenciarului nr. 9 Pruncul privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod Penal în privința condamnatului Obneavco Vladimir Evgheni.
7. Prin încheierea din 28.06.2019, instanța a admis demersul directorului Penitenciarului nr. 9 Pruncul privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod Penal în privința condamnatului Obneavco Vladimir Evgheni și a dispus liberarea condiționată, a acestuia, de pedeapsa închisorii stabilite prin sentința Judecătoriei Ciocana din 23.12.2015. Totuși, instanța a omis să se pronunțe asupra datei intrării în vigoare a acestei încheieri.
8. La data de 05.07.2019, deținutul, prin intermediul avocatului Orbu Ștefan, a depus o cerere în adresa șefului penitenciarului prin care solicita eliberarea imediată a deținutului Obneavco Vladimir, în pofida acestui fapt, Obneavco Vladimir a fost privat ilegal de libertate până la data de 15.07.2019, inclusiv.
9. Astfel, chiar dacă nu este prevăzută expres data intrării în vigoare a încheierii, și doar se face trimitere la modalitatea și termenul de contestare, consideră că reclamantul Obneavco Vladimir urmează a fi eliberat imediat din detenție.
10. Susține că, nu există nici o parte interesată de a contesta încheierea respectivă. Or, la examinarea demersului directorului Penitenciarului nr. 9 Pruncul privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod Penal în privința condamnatului Obneavco Vladimir Evgheni în proces au fost implicate doar două părți: Reprezentatul penitenciarului (a cărui demers a fost admis) și condamnatul (care urmează a fi eliberat). Astfel, nici o parte în proces nu are interesul legitim de a contesta încheierea instanței, în ordine de recurs. Condamnatul oricum urmează a fi eliberat, dar cu o deținere ilegală (contrară articolului 5 din CEDO) de 17 zile.
11. Consideră reclamantul că, urmează a fi aplicată analogie favorabilă condamnatului. Astfel, cazului sunt tangențiale prevederile art. 195 din Codul de Procedură Penală, care reglementează înlocuirea sau revocarea măsurilor preventive.

Astfel, încheierile prin care a fost revocată sau înlocuită măsura preventivă, în pofida faptului că pot fi contestate în ordine de recurs, acestea sunt executorii imediat.

12. Invocă că, prezenta cerere se bazează pe prevederile art. 5.5 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, care prevede că orice persoană care este victimă unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.
13. Relatează că, reclamantul a fost privat ilegal de libertate pe o perioadă de 17 zile, ceea ce la rândul său constituie o încălcare a dreptului la libertate garantat de Constituția Republicii Moldova la art. 25, precum și de art. 5 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care statuează că orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță.
14. Indică că, conform Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18.01.2019 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, în mărime de 6975 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. Respectiv, salariul ratat fiecare zi de detenție ilegală constituie 232,5 lei, iar pentru toată perioada de detenție ilegală (17 zile)- constituie suma de 3952,50 lei.
15. Reclamantul apreciază acest prejudiciu la suma de 34 000, pe care o consideră drept o recompensă justă și echitabilă pentru suferințele cauzate atât acestuia cât și membrilor familiei sale, cât și pentru incomoditățile pe care aceștia au forțați să le suporte, știind că persoana a executat pedeapsa stabilită de către instanța de judecată, dar în continuare este privată ilegal de libertate.
16. Solicită reclamantul Obneavco Vladimir încasarea sumei de 3 952,5 lei cu titlu de salariu lunar și a sumei de 34 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum cheltuielile de asistență juridică.
17. La data de 10 octombrie 2019, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală din partea Ministerului Justiției al RM a parvenit referința la caz, prin care se solicită respingerea acțiunii. În susținerea poziției sale s-a menționat că, Obneavco Vladimir nu a demonstrat că a făcut uz de recursuri interne pentru a se plânge pe acțiunile organului de urmărire penală. La fel, indică că încheierea din 28 iunie 2019 emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) în privința condamnatului Obneavco Vladimir, prin care acesta a fost eliberat condiționat înainte de termenul rămas neexecutat, fiind susceptibilă de atac în termen de 15 zile la Curtea de Apel Chișinău. Relatează că, Penitenciarul nr. 9 Pruncul prin scrisoarea din 10 iulie 2019 corect s-a expus cu privire la faptul că hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă, iar la moment, încheierea din 28 iunie 2019 nu era definitivă și Penitenciarul nr. 9 s-a aflat în imposibilitate de a elibera din detenție reclamantul Obneavco Vladimir, or, acesta a fost eliberat la data de 15 iulie 2019, odată ce a intrat în vigoare încheierea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana).
18. Reclamantul Obneavco Vladimir în ședința de judecată a solicitat admiterea integrală a acțiunii pe motivele invocate.

19. În cadrul ședinței de judecată reprezentanta reclamantului, avocatul Gamurari Victoria a susținut integral motivele de fapt și de drept indicate în cerere și a solicitat admiterea acțiunii.
20. Reprezentantul pârâtului, Ministerului Justiției, Gainaru Iulian, în ședința de judecată a susținut referința depusă și a solicitat respingerea acțiunii, invocând faptul că, eliberarea imediată a reclamantului nu era posibilă, deoarece încheierea instanței nu a fost executorie. Prin urmare, reclamantul a fost eliberat cu condiția de a fi în detenție până la devenirea încheierii executorii.
21. Intervenientului accesoriu, Oficiul Avocatului Poporului, fiind citat legal, reprezentantul acestuia în ședința de judecată nu s-a prezentat. (f.d.40) Prin urmare, în temeiul art. 206 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa intervenientului accesoriu.

II. *Aprecierea instanței de judecată:*

22. Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată din considerentele ce succed.
23. Conform art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.
24. Modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești se reglementează prin Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.
25. Conform art. 2 din Legea nominalizată, prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infrațiuni).
26. În cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din data de 28 iunie 2019 în privința lui Obneavco Vladimir

au fost aplicate prevederile art. 91 Cod Penal și ca urmare, acesta a fost liberat condiționat de pedeapsa închisorii stabilite prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 23.10.2015, înainte de termenul rămas neexecutat. (f.d.27-29)

27. Având în vedere că reclamantul Obneavco Vladimir nu a fost liberat imediat la data pronunțării încheierii din 28 iunie 2019, la data de 05 iulie 2019, avocatul acestuia, Orbu Ștefan a înaintat către Directorul Penitenciarului nr. 9 Pruncul cerere prin care a solicitat eliberarea imediată a lui Obneavco Vladimir. (f.d.30)
28. Astfel, la data de 10 iulie 2019, Administrația Națională a Penitenciarelor, Penitenciarul nr. 9 Pruncul a expediat în adresa avocatului Orbu Ștefan un răspuns la cererea susmenționată, unde a invocat că, la moment încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 28.06.2019 nu este definitivă, administrația Penitenciarului nr. 9 – Pruncul se află în imposibilitate de a libera din detenție deținutul Obneavco Vladimir în temeiul art. 91 Cod Penal. (f.d.31)
29. Potrivit adeverinței seria AC037045 din 15.07.2019, eliberate de Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, reclamantul Obneavco Vladimir a fost eliberat din detenție la data de 15 iulie 2019. (f.d.33-34)
30. Având în vedere că reclamantului Obneavco Vladimir i-au fost cauzate prejudicii în rezultatul privării de libertate pe un termen de 17 zile, pe care o consideră ca fiind detenție ilegală, acesta a înaintat prezenta acțiune.
31. Potrivit art. 91 alin. (1) Cod Penal, persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.
32. În conformitate cu art. 265 Cod de executare, instanța de judecată poate decide liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul și în condițiile art.91 și 92 din Codul penal.
33. Potrivit pct. 1 din Hotărârea Explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal, dispozitivul încheierii instanței de judecată trebuie să conțină indicația concretă privind termenul de pedeapsă de la care condamnatul se liberează condiționat, precum și dispoziția liberării imediate a acestuia din penitenciar.
34. Prin urmare, instanța de judecată constată că, contrar prevederilor menționate supra, în partea dispozitivă a încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 28 iunie 2019 nu este indicată dispoziția eliberării imediate a reclamantului Obneavco Vladimir, motiv din care administrația Penitenciarului nr. 9 – Pruncul nu a liberat din detenție reclamantul în ziua pronunțării încheierii respective, acesta fiind eliberat la data de 15 iulie 2019, adică peste 17 zile din momentul pronunțării încheierii din 28

iunie 2019, fapt care este unul inadmisibil și lezează grav drepturile și interesele reclamantului.

35. În § 115 cauza Stanev contra Bulgariei din 17 ianuarie 2012 (cererea nr.36760/06) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit că diferența între privare de libertate și restrângerea libertății de mișcare, cea de-a doua fiind reglementată de articolul 2 din Protocolul nr. 4, este doar una care ține de gradul de intensitate și nu una de natură sau de esență. Punctul de plecare pentru a stabili dacă o persoană a fost lipsită de libertate trebuie să fie situația concretă și trebuie să se ia în considerare o serie întreagă de criterii cum ar fi: tipul, durata, efectele și modalitatea de aplicare a măsurii respective (*Storck*, § 71 și *Guzzardi*, § 92).
36. Instanța de judecată constată că prin aflarea reclamantului Obneavco Vladimir în perioada 28 iunie 2019 – 15 iulie 2019 în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul, a avut loc încălcarea dreptului său la libertate.
37. Prin urmare, instanța de judecată atestă că reclamantul Obneavco Vladimir s-a aflat ilegal în detenție pentru 17 zile, fiind neîntemeiat privat de dreptul la libertate.
38. Potrivit art. 4 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
39. Din prevederile hotărârii Curții Constituționale nr. 55 din 14 octombrie 1999, privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova rezultă că, Convenția Europeană constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și, respectiv, prevederile ei trebuie aplicate direct ca o oricare altă lege a Republicii Moldova, ultima având prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.
40. Potrivit art.9 §1 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.66, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28.07.1990, orice individ are dreptul la libertatea și la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau deținut în mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decât pentru motive legale și în conformitate cu procedura prevăzută de lege. Prevederi similare se conțin și în art.5§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit căruia orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepțiile exhaustiv menționate și potrivit căilor legale.
41. Având în vedere cele relatate supra, instanța constată încălcarea dreptului reclamantului Obneavco Vladimir la libertate pentru o perioadă de 17 zile.
42. Potrivit art.5§5 al Convenției, orice persoană care este victima unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații, dispoziții similare se regăsesc și la art.9 §5 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.66.
43. Conform art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, este reparabil prejudiciul moral și material, cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

44. Art. 524 Codul de procedură penală, stipulează că persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești.
45. În conformitate cu art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
46. Art.7 lit.a) al Legii precitate reiterează că în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite.
47. Instanța de judecată reține că reclamantul Obneavco Vladimir solicită încasarea prejudiciului material în cuantum de 3 952,50 lei.
48. Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
49. În corespundere cu art.8 alin.(3) al Legii nr. 1545 din 25.02.98, pentru cuantificarea prejudiciului reparabil, câștigul mediu lunar se calculează după cum urmează: a) persoanelor angajate prin contract de muncă - prin aplicarea modului de calculare a salariului mediu în conformitate cu legislația; b) persoanelor neangajate prin contract de muncă - prin împărțirea la 12 a sumei venitului total pentru anul precedent; c) persoanelor care nu au lucrat din motive întemeiate - pornindu-se de la salariul mediu pe țară în anul respectiv.
50. În ședința de judecată, reclamantul nu a pretins că ar fi fost angajat oficial în câmpul muncii.
51. Reieșind din faptul că a fost constatată încălcarea dreptului reclamantului Obneavco Vladimir la libertate pe o perioadă de 17 zile, ca urmare acestui fapt se antrenează răspunderea autorităților naționale, iar pretențiile reclamantului cu privire la repararea prejudiciului material fiind întemeiate.
52. Astfel, instanța consideră aplicabile speței prevederile art. 8 alin. (3) lit. b) al Legii nr. 1545 din 25.02.98 și pornindu-se de salariu mediu lunar pe țară în anul 2019 în cuantum de 6 975 lei, în coroborare cu art. 387 Cod Civil, potrivit căruia se consideră că luna are 30 de zile, astfel pentru o zi de detenție ilegală urmează a fi achitată suma de 232,50 lei. Prin urmare, pentru 17 zile de detenție ilegală, reclamantului Obneavco Vladimir urmează a fi achitată suma de 3 952,50 lei, ce constituie prejudiciu material cauzat prin încălcarea dreptului la libertate.
53. Mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată, conform modului prevăzut de art.11 al Legii nr.1545 din 25.02.1998, luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c)

rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

54. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.
55. Cadrul legal pertinent speței și precitat supra, instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.
56. Conform art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.
57. Potrivit pct. 3 și pct.5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09.10.2006, prin prejudiciu moral se înțelege suferințe psihice sau fizice cauzate prin acțiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viață, sănătate, demnitate și reputația profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor). În categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferințele psihice condiționate de vătămarile corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenței fizice la boli sau de alte complicații, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoțională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.). Prejudiciile afective constau în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și orice alte suferințe psihice similare.
58. În corespundere cu pct. 28 al aceleiași hotărâri, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inacțiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.
59. Reieșind din faptul că reclamantul Obneavco Vladimir s-a aflat ilegal în detenție o perioadă de 17 zile, se constată temeinicia motivelor ce-i acordă acestuia posibilitatea de a-și valorifica dreptul său la acțiune în temeiul prevăzut de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art.art.1405, 1422, 1423 Cod civil, art. 5 CEDO, precum și art.9 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.66.

60. Instanța de judecată reține că, materialul probator anexat la actele cauzei denotă incontestabil faptul că, lui Obnevco Vladimir i-au fost cauzate suferințele psihice, prin faptul că a fost privat ilegal de libertate o perioadă 17 zile, fapt care i-a limitat în mod vădit drepturile garantate și ca rezultat a cauzat fără îndoială o presiune psihologică asupra reclamantului.
61. În aceste împrejurări instanța de judecată va considera nefondate și lipsite de relevanță argumentele pârâtului Ministerul Justiției al RM, prin care se invocă netemeinicia acțiunii înaintate, or, reclamantul ilegal s-a aflat în detenție timp de 17 zile.
62. Instanța respinge și argumentul pârâtului Ministerul Justiției al RM precum că reclamantul nu a făcut uz de recursuri interne pentru a se plânge pe acțiunile autorităților naționale, ca fiind neîntemeiat, or legea nu prevede expres obligativitatea contestării actelor procedurale în vederea reparării ulterioare a prejudiciului cauzat.
63. Articolul 13 din CEDO stabilește că, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.
64. Obiectivele acestui articol sunt de a „oferi un mijloc prin care persoanele pot obține compensații la nivel național pentru încălcarea drepturilor lor prevăzute de Convenție înainte de a pune în mișcare mecanismele internaționale de înaintare a plîngerilor la Curtea de la Strasbourg" (*cauza Kulda c. Poloniei, 2000, § 152*).
65. Conform alin. (3) al art. 11 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.
66. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.
67. Conform art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte,

are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

68. În corespundere cu pct. 22 al Hotărârii Plenului CSJ nr.8 din 24.12.2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art.3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit jurisprudenței Curții Europene, instanțele judecătorești naționale vor putea acorda cu titlu de prejudiciu moral, pentru violarea art. 5 din Convenție, următoarele compensații, care urmează a fi plătite în lei moldovenești: 600 - 30000 euro.
69. Potrivit art.46 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, înaltele Părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care ele sunt părți.
70. În sensul normei precitate, hotărârile CEDO au forță obligatorie. Urmare, Curtea statuează că nivelul compensațiilor trebuie să fie comparabil în raport cu sumele acordate de Curte în cauze similare (*Scordino nr.1 c. Italiei, Ciorap nr.2 c. Moldovei, Burdov nr.2 c. Rusiei*, 15 ianuarie 2009, §99).
71. În speță, reclamantul Obneavco Vladimir solicită încasarea prejudiciului moral în sumă de 34 000 lei. Instanța de judecată o consideră ca fiind rezonabilă, ce reprezintă la caz o reparație stabilită din perspectiva consecințelor în plan personal și social ca urmare a încălcărilor admise asupra drepturilor vizate.
72. Pe cale de consecință, instanța consideră necesar de a admite pretențiile lui Obneavco Vladimir cu privire la încasarea prejudiciului moral în cuantum de 34 000,00 lei cauzat prin încălcarea dreptului la libertate.
73. Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) din CPC al RM instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
74. În acest sens, instanța de judecată constată că reclamantul a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată, însă acesta nu a indicat cuantumul acestor cheltuieli, precum și nu a prezentat careva probe precum că în legătură cu examinarea prezentului litigiu, acesta a suportat careva cheltuieli judiciare.
75. Reieșind din aceste împrejurări, instanța consideră că pretențiile reclamantului Obneavco Vladimir cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și le va respinge ca fiind neîntemeiate, or acesta nu a prezentat careva probe justificative în acest sens.
76. În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 CPC al RM, instanța de judecată, -

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Obneavco Vladimir împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Avocatul

Poporului cu privire la constatarea încălcării dreptului la libertate, repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată .

Se constată încălcarea dreptului reclamantului Obneavco Vladimir la libertate pentru o perioadă de 17 zile.

Se încasează din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Obneavco Vladimir prejudiciului material în mărime de 3 952,50 lei (trei mii nouă sute cincizeci și doi lei și 50 bani) și prejudiciul moral în mărime de 34 000,00 (treizeci și patru mii)lei.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel în Chișinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul centru).

**Președintele ședinței
judecătorul**

Brăgaru Alina